

GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — IZHAJA VSAK DRUGI ČETRTEK. —
 NAROČNINA: LETNO DIN 20, POD SKUPNIM OVITKOM DIN 18. — ROKOPISI SE POŠILJAJO
 NA NASLOV: UREDNIŠTVO »KRESA«, LJUBLJANA, KRŽIČEVA 6. — UPRAVA: »KRESA«, RA-
 KOVNIK, LJUBLJANA VIII. ČEKOVNI RAČUN ŠT. 17.871.

LETO XI.

LJUBLJANA, ČETRTEK, 21. DECEMBRA 1939.

ŠTEV. 1.

Na pot v novo leto

Poslanica slovenskih škofov našim fantom.

Po človeški sodbi novo leto ne nosi nič dobrega v svojem naročju. Pretemni so oblaki nad Evropo, o kateri ne vemo, ali bi jo obžalovali in z njeno usodo sočustvovali ali bi ji privoščili trpljenje, ki si ga je sama pripravila, ko je odpadla od Kristusa.

Negotova bodočnost različno vpliva na ljudi. Eni se nebrzdano udajajo nagonom, češ, uživajmo, dokler imamo še priložnost. Drugi pa si pravijo: prenovimo se notranje in vadimo se v odpovedi in premagovanju, da postanemo značaji, v Bogu ukoreninjeni, ker le tako bomo vzdržali v težkih preizkušnjah, ki utegnejo priti nad nas.

Dogodki zadnjih mesecev so pokazali, da je v našem narodu mladine prve skupine zelo mnogo. Plitvi, površni ljudje ne gledajo daleč, nasadajo bedastim geslom, katere so med njimi širili dobro poznani agitatorji, vzdrževani od tujine.

Globlje mora poseči vzgoja in samovzgoja. Usodnost sedanosti nas mora zresniti. Vse kaže, da bo bodočnost zahtevala od nas značajnosti ter jasnih pogledov v dogajanje sveta.

V to globljo vzgojo mora iti delo slovenskih fantov. To zahteva čas. Kdor klica časa ne razume, pogine. Naš narod ne sme poginiti. Zdrav mora priti skozi vihar evropske vojke in preteče revolucije. Ohraniti mora svoje dragocene zaklade jezika, vere in zemlje!

Vi, slovenski fantje, nosite v sebi kali bodočnosti slovenskega rodu. Ohranite jih zdrave, močne in trdne, da bo tak tudi bodoči rod. Zavedajte se velikanske odgovornosti, pa veselite se važne naloge, h kateri ste poklicani.

Dom, jezik, vera — za to trojno živite navdušeno, hrabro branite in ohranite bodočemu potomstvu. To je vaša sveta dolžnost in pravica. Če se odločite zanjo, bo Bog z Vami v novem letu.

† Gregorij Rožman, škof ljubljanski.

Veselo je gledati vaše vrste, zlasti kadar nastopate v svojih mičnih krogih. A še z neskončno večjim veseljem, kakor človeško oko vašo zunanost, gleda božje oko vašo notranjost, ako so vaše duše brez grehov, ozaljšane s posvečujočo milostjo božjo.

V tem je bistvo krščanstva, da je človek po milosti združen s svojim Bogom ter živi, kakor ga uči sveta vera. Zunanje prireditve naj bodo le posledica in izraz notranjega verskega prepričanja, potem bodo vam in narodu v korist.

Nasprotuje pa božji volji in lastni značajnosti, ako se katoliški fant ne razlikuje od tistih, ki svoji mladosti delajo nečast s sirovostjo in kletvijo, z nezmernostjo v jedi in pijači in z vsem, kar je z nezmernostjo v zvezi.

Fantje, bodite verni in pobožni; po milosti z Bogom združeni; miroljubni, trezni in pošteni: tako boste najmočnejša obramba slovenskega ljudstva pred prevratnimi silami, ki nas ogrožajo!

V Mariboru, na god sv. Andreja,
dne 30. novembra 1939.

† Ivan Jožef Tomažič,
škof lavantinski.

Novo leto — nov Kres!

Kres je z lanskim letnikom zaključil svojih prvih deset let, svojo otroško in deško dobo. V novo, enajsto leto stopa ves prerojen, ves nov, kot bi zapel naš Vodnik.

Novo leto — nov Kres. Zakaj? Morda se bo zdelo komu čudno, odkod ta sprememba, ta nova obleka, ta nov način urejevanja in tudi nov način izhajanja. Kres je namreč postal iz mesečnika štirinajstdnevnik. Vsakih štirinajst dni, vsak drugi četrtek bo prihajal med naše fante, ne kakor doslej samo enkrat na mesec. Ne bo več izhajal v revijalni obleki kakor doslej, ampak pred vas je stopil v novi časopisni obliki. Zakaj?

Potreba časa je tako narekovala. Mnogo premalo je namreč, če pride fantovski list med fante preredkokrat, saj vendar hoče biti vaš redni spremljevalec, vaš redni prijatelj in vodnik. To bo pa mogel biti le, če bo prihajal med vas pogostejše kot doslej. Naš čas izredno hitro živi. Vsak dan pride med nas nekaj novega, in če ob prihodu novega ni pri tebi prijatelja, si pač navezan sam nase, kako se boš odločil za novo stvar. In morda si pogrešil prav zaradi tega, ker ni bilo takrat, ob odločilni uri, pri tebi prijatelja. Kres pa je vaš prijatelj, torej je nujno

potrebno, da je čim pogostejše pri vas, da bi vam tako mogel takoj, čim česče dati nasvetov in vodil za življenje. Zato se je odločil, da bo odslej prihajal med vas še enkrat pogostejše kot doslej. Ker pa tega ne bi zmogel v prejšnji obleki, se je napravil malo bolj preprosto. Saj mu tega ne boste zamerili, kajne, dragi prijatelji?!

Ne samo v obleki, tudi na znotraj se je, kot vidite, precej spremenil. Vse bolj postaja Kres list naše organizacije. Zato bo opustil marsikaj takega, kar je doslej objavljalo, pa je bilo morda le premalo namenjeno fantom samim. Kolikor bo pa manj umetnosti v njem, toliko več bo načelnega, verskega, stanovskega, telovadnega in športnega ter organizacijskega. Torej vsega, kar smo obljubili v zadnji številki prejšnjega leta.

Zato prosimo vse prijatelje in sodelavce, da tudi novo oblečenemu Kresu ostanejo zvesti, da pišejo članke krajše, kakor bi bili mogoči za prejšnjo obliko, da jih zato pišejo in pošljejo uredniku vse več, kot bi jih bili sicer. Fantje, vi pa s podvojeno silo na delo za nov Kres, pišite vanj, agitirajte zanj in vestno plačujte naročnino!

Bog živi!

IZ UPRAVE. Zdaj ko je postal naš list štirinajstdnevnik, ga je mogoče naročiti tudi samo za pol leta — vsega 13 števil — za ceno din 10.—, na skupni naslov (vsaj 5 skupaj!) pa le din 9.—. S 13. številko bo tudi Čampova povest končana, tako da bo vsako polletje celota zase. **DEVET DINARJEV NA POL LETA BO PA JA VSAK NAŠ FANT ZMOGEL!** Zato vsi na delo za širjenje našega glasila! **ČIM VEČ BO NOVIH NAROČNIKOV, TEM LEPŠI IN TEM VEČJI BO LIST!** — Prihodnja številka bo izšla 11. januarja.

DROBNE

Nepismenost v Sloveniji. Nepismenost našega slovenskega človeka se je v zadnjih letih stalno manjšala, kakor kaže tale statistika: 1910 je bilo 14,6% nepismenih, 1918 še 10%, 1921 le še 8,8%, 1925. leta samo 6%, 1931 še 5,5%, 1934 3,3%; po učiteljski statistiki na koncu šol. leta 1936-37 pa samo še 1,8%.

150-letnica prve katoliške univerze v Ameriki. Letos slave ameriški katoličani 150-letnico prve katoliške univerze, ki je bila zgrajena 1789 v Washingtonu. Danes imajo katoličani v Združenih državah Severne Amerike že 16 vseučilišč, več sto gimnazij in 8000 meščanskih in strokovnih šol.

Reorganizacija italijanske katoliške akcije. Letos je sveta Stolica v Italiji preuredila ustanovo katoliške akcije v Italiji na ta način, da je ukinila dosedanja laična vodstva in jih nadomestila s škofijskimi uradi. Tem uradom predsedujejo škofje sami. Sv. oče je pozval vse laike, naj pod novimi vodstvi prav tako vneto sodelujejo pri apostolatu katoliške Cerkve kakor doslej.

Statistika jugoslovanske nogometne zveze. Iz letnega poročila Jugoslovanske nogometne zveze je razvidno, da je število klubov v naši državi od lani naraslo od 684 na 716, igralcev pa imamo 43.289. Od početka do danes je odigrala naša državna reprezentanca 112 tekem. Od teh je dobila 47, neodločenih je bilo 15, izgubljenih pa 50.

Nekaj manj kot 20.000 (dvajsettisoč) tekmovalcev je nastopilo pred kratkim na nekem croscontyju v okolici Moskve, med njimi tudi precejšno število žensk.

Naša najboljša tenis igralca Kukuljević in Punčec igrata na Japonskem in te dni je Punčec osvojil japonsko teniško prvenstvo.

STVARNIKOV KLIC

Človek včasih rad v mislih poroma nazaj v ono sivo davnino, ko še ni bilo ne zvezd, ne sonca, ne zemlje, ne človeka. Samo Bog je bil.

In šele pozneje so nastali svetovi, čudovito modro urejeni. Zemlja se je okrasila z bujnim rastlinstvom, živalstvom in človeškim rodом. In ko je dahnil topel dih prve pomladi, je bila ta zemlja kot vrt, poln cvetočih jablan, poln ptičjega petja, poln življenja. Vse to pestro življenje pa je bilo kakor deroča reka, ki ni mirovala, ampak hotelo naprej in oživilo še druga nova življenja. Vsak cvet je hotel roditi nov cvet in mu dati od svoje lepote in sreče, katere je prejel zase preveč. Tudi človeka, ustvarjena kot mož in žena, sta zahrepenela po novih ljudeh, katerim bi darovala svojo dušno in telesno bogastvo. Stvarnik je izpolnil človekovo željo in zapovedal: **Narajščajta in napolnita zemljo!** Človeku je dal moč in pravico in določnost nadaljevati stvariteljsko delo, roditi nova človeška življenja. Čudovita moč, velika pravica, sveta dolžnost!

Stvarnik bi bil mogel samo sebi pridržati pravico in moč obujati nova življenja. Toda ljudje — brez rojstev? Nikjer bi ne bilo ljubkih otrok, nikjer veselega vpitja in smeha in petja mladine na trati. Mož bi ne vedel, kam s svojo telesno močjo in bistrim umom, komu naj služi, za koga dela. In žena: komu naj posveti žar svojega srca in kam usmeri hrepenenje mlade duše? Svet bi bil brez veselja, brez plemenite nežnosti, brez poezije, brez ljubezni. Tako pa najde v družini vse to otrok, mati, oče. Tisoč vezl veže srce na srce. Stvarnikove zamisli so res čudovite.

HREPENENJE PO DRUŽINI.

Prijatelj moj mladi, tudi ti si prišel iz družine in poznaš njeno sladko bogastvo in toploto doma. Zato se ti tudi že oglašajo klice po lastni družini, klic od Boga dan človeku.

Vem, pošten si in čutiš, da o svetih stvareh ni primerno govoriti s komer koli in kakor koli. In želja po ženi in hrepenenje po otroku, ki bi ga mogel imenovati svojega, ta želja je od Boga, nekaj svetega. Če je božja Previdnost pred davnimi vekmi tako odločila, boš nekoč, morda kmalu, našel ženo, ki tudi v tihoti čaka nekoga, da bi se nanj kot na steber oprla in z njim skupno ustanovila dom, družino.

SPOLNI NAGON.

Biti oče, biti mati otrokom ni lahka naloga. Zahteva resnosti, truda, odpovedi, skrbi, velike in nesebične ljubezni. Če bi bila ta lepa naloga prepuščena samo hladnemu razumu, bi pač malokdo hotel postati oče, mati.

Da pa bi se ljudje rajši in bolj gotovo odločali za družinsko življenje, je Stvarnik dal vsakemu človeku v dušo in telo ta nagon, ki je med vsemi nagoni najmočnejši.

Javlja se ta nagon naprej v dušni ljubezni. Duša mladeniča, ko doraste, začuti neko nerazumljivo praznoto in samoto. Kakor bi ji manjkalo nekaj velikega, nemirna je in otožna, včasih naravnost nesrečna. Pa se zgodi, da mladenič na svoji življenjski poti sreča mladenko. En sam pogled, morda ena sama beseda. In mladenič zahrepeni po tej osebi z vsemi močmi. V njej vidi višek lepote in dobrote.

Vsa ta mlada ljubezen, ki prav za prav imena ljubezen še ne zasluži, je nagonska, slepa, nepreračunljiva. Priči mora zato še pred sodni stol razuma.

Hkrati s tem dušnim hrepenenjem po ženski, ali pa šele pozneje, se pojavi v mladeniču tudi telesno nagnjenje, ki je navadno pri moškem močnejše kot pri ženski. Tudi ta sestavina spolnega nagona sama po sebi ni slaba. A treba je še veliko bolj budno paziti nanjo in jo krotiti ne samo z razumom, ampak zlasti s strahom božjim, ki je sedmi dar sv. Duha.

Tretja sestavina spolnega nagona pa je želja po otroku. Človek si zaželi mladega bitja, v katerem vidi nadaljevanje svojega življenja. Ob njem bi našel smisel svojih skrbi.

KROTITI GA JE TREBA.

Ta nagon živi z veliko silo v slehernem normalnem človeku. Tako močan je, da ga enkrat za vselej ne more ugasiti nihče. Je kakor silovita reka, ki prihaja iz gore v dolino. Ne samo človek v vrvežu sveta, tudi puščavnik tam v samotni se mora boriti, da ga sila tega nagona ne vrže v valove in pogubl. Silen je, ker mora po volji Stvarnika vršiti velika dela: ohranjati in množiti človeški rod.

A vendar neukrotljiv ni. Ustrežeš lahko njegovim zahtevam, pa se jim tudi lahko upreš. Ali upreš popolnoma, kar zahteva seveda velikega in junaškega napora skozi vse življenje, ali pa upreš le njegovim grešnim zahtevam in ga usmeriš v tok urejenega družinskega življenja. Bog, ki je človeku dal ta nagon, je dal tudi šesto zapoved, s katero silno strogo zapoveduje ta nagon držati v pravih mejah. Kar pa Bog zapove, mora biti pač mogoče izpolniti.

Martin Stare

Jubilant...

Črtica s sestanka ljubljanskih odsekov

... »Naslednja točka današnjega sestanka so slučajnosti. — Dovolite, da se k tej točki prvi oglašim«, povzame predsednik besedo in spregovori:

»Tudi v teh sebičnih časih živi tu pa tam kdo, ki vse svoje sposobnosti žrtvuje organizaciji, pa vse brez upa na nagrado. Težav, strahu in malodušnosti navadno tak »garač« ne pozna, tudi nergač ni, le vztrajnost, dobra volja in visoki vzori mu uspešno pomagajo opravljati prevzete naloge. Ni naša dolžnost, da se v posameznem primeru samo zgledujemo, temveč da mu z lastnimi žrtvami lajšamo delo in vsaj ob priliki izkažemo ono priznanje, ki ga zasluži.«

»Ljubi Bog, kdo neki je tako vzoren, da ga tako časti? Nemara misli koga od Zveze?... predsednika?...« ugiba v svoji klopi neznaten mož, katerega že naslednji trenutek zbudi iz razmišljanja...

»Eden takih je brat Gradišek Anton, blagajnik Zasavskega okrožja, saj je letos že v deseto izvoljen v okrožni odbor.

Jeseni leta 1929. je bil prvič izvoljen v odbor ljubljanskega okoliškega orlovskega okrožja s sedežem na Ježici, in sicer kot član Orlovskega društva na Hrušici.

Po razpustu Orla se je v letu 1930. osnoval nov odbor ljubljanskega okrožja, ki je združil mesto in okolico. V ta odbor je bil brat Gradišek poklican kot zastopnik okoliških odsekov. V tem okrožju je deloval, dokler se to ni radi preobsežnega ozemlja razdelilo v štiri dele, in od tedaj deluje v Zasavskem okrožju.

Ves čas je vestno pazil, da blagajna ni bila prazna. Mora pa se mu še posebej priznati, da okolica ni imela zastopnika, ki bi imel z njo več stikov kot on. Poznal pa je razmere v vseh krajih od Šmarne gore do Litije in hribov nad Šmartnim pa tja dol do Stične. Noben odsek mu ni bil predaleč, da bi ga ob priliki ne obiskal. Povsod je navduševal, poročila zbiral, spore ravnal... V težkih časih je pod težkimi okolnostmi sodil tekme, pridno tiskal okrožnice in, ko ni šlo drugače, je sam izvedel občni zbor ljubljanskega okrožja. Brat Gradišek je vedno na mestu, naj bo to v društvu ali doma pri družini. Povsod stori vse, kar je v njegovi moči, da se dvigne ugled in moč naše organizacije.

Glede na vse to in da damo njegovim zaslugam vidnega izraza, je sklenil odbor ljubljanske podzveze ZFO, da se mu izda diploma s kratkim posvetilom.

Prosim brata Gradiška, da jo sprejme.

Kakor v snu se med navdušenim odobravanjem dvigne znana postava slavljenca in gre na oder, kjer mu brat predsednik ob čestitanju izroči listino. Ko se pozdravljanje poleže, se ves ginjen nad izraženo pozornostjo zahvali z obljubo, da bo tudi v bodoče po svojih močeh delal za organizacijo, katero iz vsega srca ljubi.

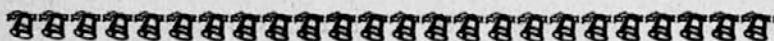
SPORI V NAŠEM SPORTU

S politično preureditvijo države se je pričelo tudi cepljenje sil v naših sportnih panogah. To reorganiziranje je postalo manija. — Prvi spori v sportu so nastali med hrvatskimi in srbskimi nogometaši, ki so ustanovili vsak svojo nogometno zvezo in se prerekli. Sicer so se pozneje spet pobotali, a nogometu samemu je to škodovalo in uresničil se je spet pregovor: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima«. Namreč izgubili smo povsem po nepotrebnem dve reprezentančni tekmi. V prvi je bilo naše moštvo večinoma sestavljeno iz smih Hrvátov, ki so v Zagrebu izgubili od nemške izbrane enajstorice 5 : 1, v drugi tekmi pa so igrali večinoma sami Srbi, ki so tudi morali prepustiti zmago mnogo boljšim Madžarom z 2 : 0. Gledalci, ki so odšli z obeh tekem zelo nezadovoljni, pa so plačali v Zagrebu za vstopnico k prvi tekmi 260 tisoč din, v Beogradu pa pri drugi tekmi celo 300.000 din.

FIS-ine tekme bodo v 1. 1940. od 25. februarja do 3. marca na Norveškem v Rjukanu in Oslu.

Slovenec Ciril Žižek, član plavalnega kluba »Juga« iz Dubrovnika, je dosegel v letošnji sezoni odlične rezultate v plavanju na 400 m prosto. Njegov najboljši čas je 4 : 46,4, kar je zelo blizu evropskemu rekordu Francoza Tarisa. Strokovnjaki upajo, da bo Žižek plaval še bolje — in bo morda postavil nov evropski rekord.

Mladi in nadarjeni smučarski skakač Jozef Brandl, ki se je proslavil s skoki nad 100 m na naši planinski skakalnici (največ je skočil 107 m!), si je pred nedavnim časom zlomil nogo v gležnju in bo moral v letošnji sezoni najbrž počivati.

**Blagoslovljene božične praznike
in srečna nova leta
želita uredništvo in uprava Kresa.**

Fant — pa malodušen?

Dva naša fanta sta se srečala. Prvi je bil kmečki, drugi delavski sin.

Prvi: »Vojska je. Na vseh krajih se je začelo. Ali se izplača v teh razrvanih razmerah še delati na polju in obdelovati zemljo, ki jo bodo potem tako ali tako razdejali in uničili?«

Drugi: »Imaš prav, tudi v tovarni se ne bomo več poganjali in delali za krvave žulje, ko pa je že več kot gotovo, da tudi tega dela ne bomo več napravili, saj bo tako vse porušeno!«

Prvi: »Veš, kaj, kar lepo počivajmo in čakajmo, kaj bo, saj prišlo bo tako gotovo, če ne danes, pa jutri!«

Drugi: »Glej, kar moje misli si zadel. Kar počakajmo, kako se bodo stvari v Evropi razvijale. Bolje je, nič napraviti, kakor da bi potem prišel kdo in ti vse tvoje delo in napore v kratkem uničil.«

In sta sklenila čakati in lenariti...

Fantje, ali je to prav? Ali sta prav ravnala? Ali jih vi tudi posnemate?

Nikar! Fantje, nikakemu malodušju ni danes ta dan niti časa niti prostora med nami! Saj smo vendar fantje, ne mile Jere!

Prav nasprotno! Danes je bolj kot kdaj koli poprej treba pustiti vse pomisleke ob strani in delati, delati!

Glejte, Cerkev, narod in država gledajo na nas! Prav v teh težkih dneh nasilja in krivic in vojske potrebujejo naših sil in moči! Vem, kar Vas je odločnih in resnih, ne boste odrekli pomoči!

Vedite, le strahopetci se ob preizkušnjah skrijejo!

Za take pa med nami ni mesta!

F. J.

Dobrač s pogledom na Julijske Alpe.

BRATOVSKI ZVEZI FANTOVSKIH ODSEKOV

v LJUBLJANI.

Ob priložnosti svojega velikega odlikovanja z velikim križem reda sv. Save, ki sem ga prejel od Nj. Veličanstva kralja Petra II. za zasluge bratskih stikov med jugoslovanskim in češkim narodom in ki je zame dokaz najvišje časti, se radostno spominjam bratske Zveze fantovskih odsekov in vas vseh, ki stojite nji na čelu. — Zavedam se, da je to odlikovanje namenjeno vsemu orlovstvu, pa smo ga zato prejeli po Vaši zaslugi. Zato Vam izrekam iskreno bratsko zahvalo kakor v imenu orlovskega bratstva za tako dragoceno pozornost.

Visoko odlikovanje Vašega kralja Petra II. nam je simbol Vaše ljubezni, ki Vam jo bomo vedno vračali z isto ljubeznijo.

Prosim Vas, da bi mojo osebno zahvalo in zahvalo vsega Orlovstva, ki jo pošiljam z iskrenimi pozdravi, sporočili vsem bratom in sestram. — Bog živi!

Vaš vdani

V Brnu, dne 16. junija 1939.

Leiner.

FANTOVSKI ODSEK PRI SV. JURIJU V PREKMURJU

Tudi od nas se moramo enkrat oglasiti v našem fantovskem glasilu. Naš odsek je med vsemi fantovskimi odseki od Ljubljane menda najbolj oddaljen; in med vsemi najviše na severu. Le pogledite na zemljevid in v seznam odsekov! Naša župnija meji na Nemčijo in tudi od madžarske meje nismo daleč. — Naš odsek je bil ustanovljen dne 7. novembra 1937. Tako smo sedaj začeli tretje leto našega dela. V dveh preteklih letih je bilo naše delo bolj skromno. Živimo pač v težkih razmerah. Večina fantov je sezonskih delavcev, ki so doma le nekaj mesecev pozimi, in se torej v polni meri pri našem društvenem življenju ne morejo udeleževati. Tudi telovadnega orodja nimamo. Pri sestankih se moramo stiskati v mali sobici. Vendar pa nam vse te težave ne jemljejo poguma. Močno navdušenje je zaživelo v srcih naših fantov ob priliki veličastnega mladinskega tabora v Mariboru, na katerega smo se vozili s posebnim avtom. Tudi 5 naših članov je tam nastopilo pri prostih vajah. — Letošnji občni zbor smo imeli 14. oktobra in smo se ob tej priliki tudi slikali. Na sliki nas je malo, ker je več članov v Nemčiji na sezonskem delu. — V bodoče se hočemo potruditi, da bo naš odsek res krepka postojanka. — Bog živi!

Bokan Alojz, preds.

Jovan:

ZAPEL JE ZVON ...

*Zapel je zvon v božično noč
in glas njegov je trepetal
tja preko dalj, kot bi se bal
motiti mir, razlit čez noč.*

*Zapel je zvon v to bajno noč.
Čeprav je noč, čeprav je mraz,
je vendar budna še vsa vas;
ljudje hite iz hiš in koč.*

*Kjer cerkev gleda svetla v noč,
tja gor hité z vseh strani
kot drobne zvezdice luči,
ki jih nesó ljudje, gredoč*

*k polnočnici. Zapel je zvon.
Polnoč. Trenutek ta prišel
je Bog na svet, pa ga otel
izvirnega je greha spon.*

Prve jaslice

Prve jaslice so bile tiste, ki si jih je pripravilo v betlehemske hlevčku samo božje Dete. Ah, kako so bile hladne in siromašne, kaže tako pred rojenim Bogom ubogo človeštvo v grehu in vse raztepeno od najnižjih strasti.

Toda Betlehem je daleč, a mi si jaslic želimo blizu. Od one svete noči so prešla stoletja, nam pa je treba, da imamo novorojeno Dete doma, da se povrača k nam vsako zimo.

Čudno je to, a vendar resnično, polnih dvanajst stoletij se ni kristjan spomnil, kako bi betlehemske jaslice prenesel v svoje cerkve in v svoje hiše, da tako ogreje svoje srce, svoji duši pa prikaže ono sveto in nepozabno noč.

Šele mali siromak iz Asizija, seraf ljubezni — sveti Frančišek — je razživel svet svoje dobe in še sledečih pokolenj z iskro evangelijske ljubezni in prvi prišel na to srečno misel, da z živo sliko prikaže skrivnostno dejanje svete betlehemske noči. In v gozdčku poleg Greccia so nastale prve jaslice. Zgodilo pa se je takole:

Približal se je božič 1223. leta. Sveti Frančišek se je že povrnil iz Palestine. Ko se je nastanil tega leta v samostanu Fonte Colombo, je občutil nepopisno željo, da bi videl v živi podobi betlehemske hlevček. V bližnjem gozdiču poleg Greccie je bil neki majhen hlevček, podoben betlehemske. Frančišek Asiški poprosi Ivana Vellita, lastnika tega gozdiča, da mu dovoli prikazati v tem hlevčku prizor iz božične noči.

Duša Frančiška Asiškega je kar prepevala od radosti, ko je delal prve jaslice ob pomoči Vellite. Za božič je bilo vse pripravljeno. V sveti noči so zadoneli vsi zvonovi okoliških mest s pesmijo betlehemske angelov, vse ljudstvo pa, ki je zvedelo za novo svečanost v gozdiču, je hitelo tjakaj in nosilo svoje darove kakor betlehemske pastirci.

V tem so izšli iz okoliških samostanov frančiškani in s prižganimi svečami v rokah molili litanije, ki so v tisti tihi noči odmevale kakor vzdih prerokov, in vsi so trepetali v pobožnosti ob odkritju te nenavadne novosti.

V hlevčku so bile jasli, v njih slama. Sveto družino je zamenjaval sveti Frančišek, ves spremenjen in poln nebeškega sijaja. Ali — božjega Deteta ni bilo.

Polnočnica se prične. Frančišek je kot diakon pel evangelij. Zatem je začel pridigati o rojstvu siromašnega Kralja s takim vznemirjenjem, da mu je glas kar drhtel ob spominu na betlehemske dogodke, in s takim zanosom, da je svet videl na tisti slami nebeško Dete, vse revno in od mraza trepetajoče. Frančiškove besede pa so ga grele, njegovo srce ga je stiskalo k sebi, njegove roke so ga objemale.

SV. BENEDIKT V SLOV. GORICAH

Da ne zaostanemo za drugimi Fantovskimi odseki s poročanjem v našem na novo urejenem fantovskem glasilu, hočemo tudi benediški fantje podati sliko našega društvenega delovanja.

Odsek šteje 18 rednih članov in 14 mladcev; ti so se pridno pripravljali za »Akademijo«, katere je vsebovala 11 lepih točk. Priredili smo jo na naš fant. praznik sv. Jožefa dne 19. marca 1939, združeno z Dekliškim krožkom. Tokrat smo se prvič pokazali v krojih; štejemo jih 12, po veliki zaslugi našega č. g. kaplana M. Laura. Poleg tega pa tudi nismo zaostajali s fantovskimi sestanki; bilo jih je 35, povprečna udeležba 14. Vdih jih je naš č. g. kaplan v našem, na novo preurejenem Ciril-Methodovem domu. V tem domu smo imeli to zimo nad 70 telovadnih ur. Na prosvetnih in športnih tekmah je odsek dosegel 8.19 točk in dobil veliko diplomu.

Mariborskega mladinskega tabora smo se udeležili polnoštevno.

Kot glavno delo in skrb naše edince je bil mladinski tabor dne 13. avgusta 1939. pri Sv. Bene-

diktu za celo slovenjgo-
riško okrožje. Vse točke
sporeda so bile sprejete
od raznih odličnikov, med
njimi msgr. Čenga, kitaj-
skega škofa, in številnih
gostov ter domačinov z
velikim navdušenjem. V
zadoščenje za delo in
trud si je naš FO s 5 član-
sko vrsto priporil pokal
v štafeti. Podaril ga je
bivši nar. poslanec g. Jo-
že Špindler za 20-letnico
velezaslužnemu č. g. de-
kanu in konzist. svetniku
Gomilšku kot dokaz nje-
govega vzornega dušnega
pastirstva med Benediča-
ni. — Bog živi!

Žiljek M., načelnik.

Ljudstvo je bilo vse polno radosti in sreče. To nepozabno noč prvih jaslí
je ves gozd v Grecciu sijal in odmeval od pobožnih pesmi, noč se je spremenila v
svečanost in zdelo se je, kakor da bi se Dete Jezus v resnici zopet povrnil na
zemljo.

Vtis teh prvih jaslí je bil tolik, da se je njihov spomin ponavljal iz leta v
leto in se širil iz kraja v kraj. Franciškani so jih razširjali vsepovsod z žarom
svojega začetnika, tako da danes ni krščanskega mesta, kjer bi jaslí ne bilo.

Protestantizem je vse poizkusil, da bi odstranil jaslí iz božičnega praznova-
nja, toda vse zaman. Komaj jih je nekoč izgnal iz zasebnih hiš in namesto njih
postavil božično drevesce. Mnogo se jih je, žal, dalo premotiti, ker niso vedeli,
da božično drevesce nima krščanskega značaja in da nikdar ne more biti ono, kar
so nam jaslí.

Božič nas tako rad uspava v sanje naše preteklosti, z mehko roko nas popelje
v blaženstvo naših detinskih let. A središče vseh teh sanj so mile, majhne jaslí,
ki nam jih je delala ljuba materina roka.

O, kako polne so majhne jaslí sladkih misli in spominov! Reven, stokrat
reven tisti človek, ki v svojem spominu ne more najti teh lepih otroških božičnih
dni! Stokrat reven tisti, ki v svojem srcu nima otroških jaslí!

(Po F. Denysu. F. J.)

T. S.:

SVETI TRENUTEK

*Razpela noč je svoja sveta krila,
vse mesto v gube plašča svojega zavila
je sveta noč...*

*Iz okna nekega se žarka luč je zasvetila,
zasvetila, ni več ugasnila —
presveta noč...*

*In v srcu mojem skrita želja se zbudila,
se k Detetu kot bel oblaček utrnila
je v sveto noč...*

FANTOVSKI ODSEK HOTEDERSICA

Redko se oglašamo iz
tega skritega kotička na-
še lepe Notranske. Ker
ni nobenega glasu, boste
morda mislili, da spimo.
Pa ne! Ravno nasprotno.
Še prav živahno deluje-
mo. Po celodnevem tr-
dem delu se dvakrat na
teden razgibljemo v naši
dvorani, ki je središče in
ognjišče naše prosvete
v tej naši obmejni fan-
tovski trdnjavi.

Naš fantovski odsek
šteje 15 članov in lepo
število naraščajnikov in
mladcev. Majhna je ta
naša četa, toda zbrana je
iz fantov, ki jim iz oči
sije življenje in ki jim
mlado srce veselo utriplje
za vse lepo in plemenito,
za lepšo in boljšo bodo-
nost. Zbrana je iz fan-
tov, ki se iz dneva v dan
pehajo za vsakdanji kruh
in zaslužek in jim s čela

Za krščanski prepород

Sedanji sv. oče je v svoji prvi okrožnici za praznik Kristusa Kralja na-
pisal tele pretresljive besede:

PAPEŽEVA OKROŽNICA

»Ko so Kristusa križali, se je stemnilo in je bila tema po vsej zemlji, pri-
poveduje evangelist: strašno znamenje tega, kar se je zgodilo v duhovnem oziru
in se še dogaja povsod, kjer je slepa in ošabna nevera izključila Kristusa iz živ-
ljenja, zlasti iz javnega življenja. Posledica tega je, da se npravne vrednote, po
katerih se je prej rodilo zasebno in javno življenje, tako rekoč opuščajo, in toliko
opevana laizacija družbe je napredovala čim dalje hitreje, trgajoč posameznika,
družino in državo od blaženega in prerojevalnega vpliva božje misli in učenja
Cerkve, in je tudi v pokrajine, v katerih je prej toliko stoletij lepo in jasno svetila
luč krščanske civilizacije, zanesla vedno bolj tesnobna znamenja gnilega in gni-
lobo razširjajočega poganstva.«

In nato našteva strašne posledice nevere, ki so pahnille Evropo v vojsko
in v duhovno zmedo in še enkrat z globoko žalostjo ponovi:

»Častiti bratje! Čas, v katerem vam pošiljamo to našo prvo okrožnico,
je v marsikaterem oziru zares »ura teme«, ko zli duh sile in razprtja kot iz
okrvavljene čaše siplje preko človeštva brezdanje trpljenje in neskončno
žalost.«

SLAVOSPEV MIRU.

Te besede, izrečene v tej usodni uri, so pa popolno nasprotje oznanilu,
ki ga nam je Cerkev sporočila za veliki praznik rojstva Kristusovega. Ko

se je Kristus rodil na svet, je pastirje obsvetila svetloba Gospodova in zaslišali so veselo blagovest: »Rodil se vam je v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod.« In videli so tudi, kako se je spustila z neba na zemljo množica angelov, ki so hvalili Boga, govoreč:

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje« (Lu 2, 14—15). Svetloba in slavospev o miru: Znamenje, da je prišel na svet On, ki bo »luč v razsvetljenje nevernikov,« (Lu 2, 31) knez miru in veličastni kralj, ki bo prinesel svetu mir in odrešenje.

Zares dvoje pomenljivih, med seboj tako nasprotujočih si znamenj: Ko Kristusa križajo: senca in potres, ko se Kristus rodi: svetloba in mir.

Da v času, ko bi moralo vse človeštvo obhajati blažene praznike v živi medsebojni bratski ljubezni in miru, doživlja toliko ljudi strašne ure teme, trpljenja in groze, je od tod, ker so Kristusa izgnali iz svoje srede, izgnali iz zasebnega in javnega življenja. Zato res premnogi doživljajo božične praznike kot lepo, očarljivo pravljico, ki ni resnična, in v svoji neveri in bolečem nemiru ne morejo razumeti sv. Cerkve, ki kliče v teh božičnih dneh: »Dvignite svoje glave, kajti prišel je čas odrešenja! Prišel je **Odrešenik sveta.**«

Če bi se vsi ljudje, od tistih, ki so na najvišjih mestih, do najnižjih slojev, držali teh naukov in po njih živeli, potem bi res zavladal na svetu tisti mir, ki so ga oznanili angeli ob Jezusovem rojstvu ljudem, ki so dobre volje, potem bi res vse človeštvo videlo zveličanje božje (Lu 3, 6) in bi spoznalo, da je edino Jezus Odrešenik sveta in da v nikomer drugem ni zveličanja in miru, kot edino v Kristusu.

Krščanski prerod, to je tista odrešilna beseda, od katere edine smemo upati, da nas bo rešila iz stisk in grozot, v katere nas je spravila sodobna brezbožna, tostransko usmerjena miselnost ljudstva in narodov. Edino od krščanskega preroda smemo tudi upati, da bo upostavil med narodi trajen mir.

LE V KRISTUSU JE REŠITEV

Da bi bila prijateljska zveza med ljudmi res kdaj uresničena, se mora človeštvo povrniti nazaj h Kristusu, ki je najlepši zgled ljubezni do vseh ljudi.

In ker je Jezus svoji Cerkvi zapustil svoj nauk in svojo oblast in njo dočel, da vodi ljudi k zveličanju, je razumljivo, da je ona tista, od katere smemo upati, da bo svet rešila iz gorja in ga pripeljala k miru, če jo bodo res poslušali vsi narodi. Zato sv. oče naglaša v svoji prvi okrožnici:

»Rešitve narodom ni od mesa, ki more staviti pogoje miru, ne more pa ustanoviti miru. Sile in snovi, ki bodo prenovile obličje zemlje, morajo vznikniti iz notranjosti, iz duha. Kakor je res, da trpljenje, ki stiska današnje človeštvo, izvira deloma od neuravnovešenega gospodarstva in borbe za bolj pravično razdelitev dobrin, ki jih je Bog dal človeku za življenje in napredek, je pa še bolj res, da je korenika tega zla mnogo globlja in sega na polje verovanja in nramnega pojmovanja. V postopnem odpadu narodov od celotnega nauka in vere, navad in nrami, ki jih je nekdanje neutrudno gojila in pospeševala katoliška Cerkev, se je tudi teh temeljev lotila trohoba, mora biti nova vzgoja človeštva predvsem duhovna in verska, da bo rodila kaj sadov. Izhajati mora tedaj od Kristusa kot iz svojega nepogrešljivega temelja, polna pravice in kronana z ljubeznijo. Dopolniti to prerojenje je bistvena in materinska naloga Cerkve, ki prilagodi svoja sredstva novim razmeram in novim potrebam človeškega rodu primerno.

VAŠA NALOGA, FANTJE!

In k temu prizadevanju Cerkve za mir, za preroditev človeštva v Kristusu, poziva sv. oče vse vernike, in med temi gotovo niste na zadnjem mestu vi, katoliški slovenski fantje!

Tako nalogo vam v sedanjem času nalaga sv. oče. Saj se še tudi v naših krajih dobe ljudje, tudi na kmetih, ki skušajo pridobiti za svoje brezbožne komunistične namene fante, jim zbujajo počasi mržnjo do Cerkve in duhovnikov z raznimi lažmi. In vse to se vodi organizirano in po načrtu, v zvezi s kominterno. In vaša naloga je, da se takim verskim in narodnim izdajalcem postavite v bran in zvesto čuvate najdražji svetinji: katolištvo in slovenstvo.

sije vedrost in odločnost. Zavedajo se, da je pot do končnih ciljev in zmag težavna. Ne bojijo se težkoč in nalog, ki jim je poverjena, hočejo izpolniti do konca.

Malo nas je, pa vendar smo močni. Vkljub težkim časom smo si nabavili 11 krojev. Da živahno delujemo, je značilno tudi to, da smo si pridobili pri spomladnih okrožnih tekmah prvo mesto v okrožju. Za to gre hvala predvsem br. predsedniku Albrehtu Jožetu. Ta nas je navduševal na sestankih zlasti za prosvetno stvarino. Najiskrenejša zahvala pa gre predvsem tudi g. Vodopiju Franju za trud, ki ga ima z nami kot kapelnik društvenega tamburaškega štrajh-orkestra. Ob zvokih godbe se poveselimo in zapojemo pesmi na naših fantovskih večerih.

Letošnjih prireditev pri sosednjih odsekih, zlasti v št. Joštu in na Vrhniki, smo se v prav lepem številu udeležili.

Bratje, strnimo se v skupne vrste in branimo na zahodni meji naše domovine našo prosveto, našo narodno zavest in našo kulturo. Z mirnim srcem glejmo v bodočnost, da bomo izpolnili nalogo, ki nam je dana. Zavedajmo se, da je slovenska zemlja samo naša in nima nobeden pravice do nje. Zavedajmo se, da smo Slovenci, ki hočemo biti pokorni samo našim voditeljem in našemu kralju. Mi hočemo biti »Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci«. — Bog živi!

Korenč Ivan.

OB DESETLETNICI LJUBLJANSKEGA FANT. OKROŽJA

Leto 1929. je v zgodovini našega organizacijskega življenja močno poudarjeno. To leto so razpustili Orla in nam prizadejali s tem veliko gorje. Drugi, veselejši dogodek v tem času pa je bilo osnovanje ljubljanskega fantovskega okrožja, ki

je združilo takrat ločene mestne in okoliške fantovske odseke.

Lahko trdimo, da je bil s tem postavljen temelj

Fantje, ali sta med tistimi, ki delajo veselje sv. očetu, tudi vi? Ako ne, potem pa sedaj v božični dobi sklenite, da boste v novem letu nastopili novo pot v skrbi za lastno popolnost in v skrbi za apostolsko delo, za pridobivanje okolja za Kristusa, da bo tako res iz vaših vrst izšel krščanski preporod, ki bo dvignil k živemu krščanskemu življenju vso katoliško fantovsko mladino.

Obrodimo sad

Jezus je povedal v priliki: »Sejalec je šel seme sejati. In ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota in je bilo pohojeno in ptice neba so ga pozobale. Drugo je padlo na skalo; in ko je pognalo, je usahnilo, ker ni imelo vlage. Drugo je padlo v sredo med trnje; in trnje, ki je z njim zrastle, ga je zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je zrastle ter obrodilo stoteri sad.« — — —

»Prilika pa to pomeni: Seme je božja beseda. Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo, nato pa pride hudič in vzame besedo iz njih srca, da ne verujejo in se ne zveličajo. Kateri so na skali, so tisti, ki z veseljem sprejmejo besedo, kadar jo slišijo, pa nimajo korenine: nekaj časa verujejo, ob času skušnjave pa odpadejo. Seme pa, ki je padlo med trnje, so tisti, ki slišijo, pa gredo in se v skrbeh in bogastvu in nasladnostih življenja zaduše in ne obrode sadu. Ono pa, ki je v dobri zemlji, so tisti, ki besede slišijo in ohranijo v dobrem in plemenitem srcu ter obrode sad v potrpljenju.« (Lk 8, 4.—15.)

KJE SEME NE VZKLJE ?

Kakor seme, vsejano ob potu, ne more vzkliti, ker ga ljudje pohodijo in ptice pozobljajo, tako seme božje besede ne more obroditi sadov v duši, ki je polna svetnih misli in skrbi, čutnih nagnjenj in želja, vsa razmišljena, raztresena in lena. Tak duša se kaj rad približa knez tega sveta, hudobni duh, in ji zaslepi misli, da ne bi ugledali luči blagovesti v veličastvu Kristusovem. — Pa tudi na kameniti zemlji ne more seme vzkliti, ker manjka debele prsti in vlage. Tej so podobni ljudje, ki se za življenje po veri takoj navdušijo, pa prav tako hitro pozabijo, kar so slišali, ker so prepovršni in strahopetni in obračajo svoj plašč po vetru. — Če je na njivi polno trnja, bo seme sicer vzklilo, a sadov obroditi ne more, ker ga trnje uduši. Tako je z dušo, ki ima preveč posvetnih skrbi in ne najde časa za molitev, za prejemanje svetih zakramentov.

BODIMO PLODNA NJIVA !

Bratje! Na mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani letos v juliju so razni govorniki pokazali usodo semena božje besede na duhovni njivi našega naroda; odkrivali so nedostatke v življenju katoličanov, kazali mlačnost, plitkost, površnost, da, celo brezbriznost mnogih vernikov. Poudarjali so potrebo, da mora biti Kristus res Kralj vsega našega zasebnega in javnega življenja. Najnovejši svetovni dogodki to potrebo znova poudarjajo in velja, da je v Kristusu naša rešitev. Zato pa moramo biti mi njegovi brez pridržka, pustiti moramo, da nam On kraljuje v vsem našem dejanju in nehanju. Z drugo besedo, versko se moramo poglobiti, duhovne brazde našega srca morajo biti tako zorane in tako zrahljane, da bodo o nas veljale zaključne

besede Jezusove prilike: »Seme na dobri zemlji je pa tisti, ki besedo posluša in umeva; ta torej obroditi in do naša sad.«

Taka dobra in rodovitna zemlja mora biti naša duša. Besedo božjo moramo sprejeti s pripravljenim srcem. Kar slišimo, kar lepega duhovnega beremo, obračajmo

Beg v Egipt.

nase in na svoje dušne potrebe. Treba je pa po besedi božji tudi živeti; to je poglobitno. Kmet ni zadovoljen samo s cvetjem; hoče sadov. In sadovi so dobra dela, je krščansko življenje. Za to pa je potrebna potrpežljivost in stanovitnost. Z božjo milostjo bomo zmogli vse to. Milost pa nam bo Kristus med letom obilno delil, če bomo mi vestno izpolnjevali svoje verske dolžnosti.

Dr. Gregor Žerjav

OKROŽNI POSLOVNI TEČAJI NA PODROČJU LJUBLJANSKE PODZVEZE: 7. JANUARJA ob 9. na Vrhniki, 14. JAN. ob 8. v Stični, ob 9. v Litiji, ob 1/2 10. v Grobljah, 28. JAN. ob 9. v Zagorju in v Ribnici. Udeležba na teh tečajih je obvezna za vse odsekovne odbornike, nič pa ne bo škodovalo, če sodelujejo tudi drugi člani. Udeleženci naj prinesejo s seboj odsekovne poslovne knjige in tiskovine ter knjigi »Tajnik« in »Blagajnik«.

O pravilni negi telesa

»Zdrav duh v zdravem telesu« je bilo vzgojno pravilo starih Grkov in Rimljanov in ima še danes veljavo. Telesno in duševno zdravje namreč hodita z roko v roki. Iz vzajemnega in skladnega delovanja duha in telesa izvira pravi človeški duševni in telesni napredek, ki je podlaga vsaki pravi človečanski kulturi. Kakor slabo negovano drevo ne more roditi žlahtnega sadu, tako tudi napačno negovano telo ne more biti dobra podlaga za žlahtne sadove duha. Duhovno usmerjenemu in kulture željnemu človeku, kakršen naj bo sleherni slovenski fant, je napredek duha sicer poglavitna dolžnost, prav tako pa naj s pravo, urejeno ljubeznijo skrbi tudi za zdrav razvoj svojega telesa. Zdravo in močno telo je lepa posoda človeškemu duhu in svetišče njegovi neumrljivi duši.

PRETIRANO GOJENJE TELESA.

Današnja doba pretirano skrbi za telo, zanemarljivo pa duha, ki daje telesu življenje in pravo ceno. Srečujemo krepke, mišičaste telovadce in vitke, gibčne športnike, ki ob tekamah in nastopih razkazujejo moč, vztrajnost in spretnost svojega telesa ter vzbujajo naše občudovanje. Toda človek, ki mu duhovnost ni zadnja stvar na svetu, kaj pogosto pogaša nekaj bistvenega na teh krepkih, utrjenih telesih. V njih se često razodeva le groba, surova moč, ki je tudi najurnejši gibi ne morejo omiliti. Pogrešamo poglobljenega, oblikovanega duha!

KAJ JE HIGIENA.

Telesna vzgoja torej ni sama sebi namen, marveč hoče ustvarjati dobre pogoje zdravemu telesnemu razvoju in zdravemu duševnemu napredku. Veda, ki nas uči, kako je treba telo negovati in ga čuvati pred neugodnimi vplivi vseh vrst, je higiena ali zdravjeslovje. Obravnavali bomo po vrsti higieno telesa, telesnih vaj, telovadnic, obleke, prehrane, stanovanja itd., in sicer čisto praktično, da bomo imeli od tega zdravstvenega pouka kar največ koristi za osebno, družinsko in družabno življenje.

OSEBNA HIGIENA.

Higiena telesa ali osebna higiena je začetek vsake higiene in podlaga osebnemu zdravju. Obsega vse tiste mere in sredstva, ki jih mora uporabljati vsak poedinec, da svoje telo krepí in utrjuje ter napravi odporno zoper vse škodljive vplive (bolezni, telesne poškodbe, vreme, stanovanje, prehrana, obleka, delo, počitek itd.). Ta namen osebne higiene dosegamo s pravilnim negovanjem telesa.

Vsakemu telesnemu delu moramo posvečati primerno pažnjo in ga pravilno negovati, nekateri deli telesa (gibala, dihalna, krvna obtočila, prebavila, čutila) pa zahtevajo še posebno skrbno nego. Urejeno, zmerno in mirno življenje ob rednem vsakdanjem delu in počitku, pri pravilni prehrani in primernih stanovanjskih razmerah je seveda najboljši pogoj za zdrav telesni razvoj, ker vpliva ugodno na vse telesne organe, vendar so potrebna za posamezne organe še posebna higienška sredstva, da njihovo delovno in odporno silo čimbolj dvignemo. Zgrešena pa je seveda vsaka nega, ki pretirano krepí samo neke organe ali celo samo neke njihove dele, druge pa zanemarljivo. Ob takšni enostranski negi se telo ne razvija skladno in pravilno. Poglejte si n. pr. rokoborca, kako sta mu zgornji in spodnji del telesa neenakomerno razvita. Takšno telo ni lepo, kajti bistvo vsake lepote je v pravilnosti in skladnosti vseh delov.

M. Wraher.

Postavimo Kreku spomenik v Ljubljani

Leta 1940. bo 27. novembra 75. obletnica Krekovega rojstva, 8. oktobra 1942 pa bo 25-letnica njegove smrti. Vsaj za 25-letnico smrti mora spomenik v Ljubljani že stati.

Tega se zaveda odbor za Krekov spomenik, ki se je obnovil leta 1932, in se tem potom ponovno obrača na vso javnost s prošnjo: Vsak, ki se zaveda, kaj pomeni Krek v življenju in v zgodovini slovenskega naroda, naj pošlje razmeram primeren prispevek.

Darovi naj se pošiljajo na naslov: Zadrúžna zveza, r. z. z o. j. v Ljubljani, Tyrševa cesta 29 (ček. račun št. 10.751) s pripombo, da je znesek namenjen za Krekov spomenik.

sedanje Zveze fantovskih odsekov, ki se je v nekaj letih močno razrasla in v precejšnji meri zabrisala zle posledice razpusta nam tako ljube organizacije — Orla.

Prav je, če se ob desetletnici spomnimo bratov, ki so ljubljansko okrožje priklicali v življenje. Med prvimi moramo omeniti brata Janeza Krvinu. Ta je zbral nekaj fantov z namenom, da vzdržuje stike med razpuščenimi orlovskimi odseki, ki so se prekrstili v fantovske odseke.

V odboru so uspešno sodelovali: Jože Jonke, Kalan Avgust, Sitar Lojze in Gradišek Anton. Imena navedenih bratov so še vedno vidna v naših vrstah. Janez Krvinu vodi gospodarske in podpredsedstvene posle ZFO, Jože Jonke je odbornik ljubljanske podzveze in požrtvovalen voditelj naše letalske skupine. V tehničnem odboru ZFO tiho sodeluje Kalan Avgust. Deseto leto požrtvovalno opravlja funkcijo okrožnega odbornika br. Gradišek Anton, katerega zlasti ljubljanski okoliški odseki dobro poznajo. Aktivni član šišenskega fantovskega odseka Lojze Sitan je tudi znan delavec v drugih naših organizacijah.

Ob desetletnici ustanovitve ljubljanskega fantovskega okrožja se vseh ustanoviteljev s hvaležnostjo spominjamo. Zelim, da jih vse članstvo posnema v njih požrtvovalnosti in disciplini. Bog jih živi še mnogo let med nami!

Zn.

Vojna vihra ne prizanaša nikomur — tudi športniki postajajo njegove žrtve. Odlični francoski tekmovalci v alpski kombinaciji Emil Allais je bil v zadnjih bojih ranjen in menda ne bo mogel radi težkih poškodb nikoli več startati, baje bo ostal invalid.

Fantje, koledarček ZFO kdo ga še nima? Stane samo 6 din!

JEZERSKO

Jezerski fantje se prvič oglašamo v našem fantovskem glasilu. Ob obletnici našega dela je pa vendarle že naša dolžnost, da tudi javnosti pokažemo, da ne spimo zimskega spanja. Iz početka je seveda tudi pri nas šlo bolj počasi, a danes nas pa že ne pomori vsaka slana in ne odnese vsaka sapica.

Zelo vzeto smo se pripravljali na našo prvo akademijo za praznik Kristusa Kralja. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je blagovolil prevzeti vrli naš g. župan France Muri. Iz srca smo mu za to uslugo hvaležni! Slavnostni govor pa je imel na akademiji častiti g. ravnatelj Vinco Zor iz Ljubljane. Tudi njemu se tu v »Kresu« javno zahvaljujemo.

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem bratom po širni Sloveniji! — Bog živi!

Jurij Rebolj.

Naša družina v Hočah.

FANTOVSKI ODESEK HOČE, OKROŽJE MARIBOR

O nas Hočanih še niste v »Kresu« do sedaj ničesar brali.

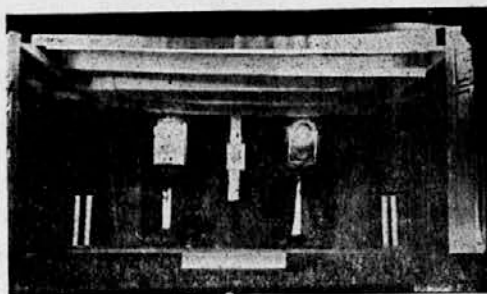
Minila bodo skoraj tri leta, odkar obstoji pri nas Fantovski odesk. Ustanovili smo ga ob vznosu zelenega Pohorja 30. oktobra 1936 na praznik Kristusa Kralja.

V tem času smo prestali mnogo preizkušenj in bojov. Članov nas je 19, ki z vso vnemo delamo na taborih kakor tudi v društvenem Slomškovem domu. Čeravno smo zbrani sami kmečki fantje, ki težko delamo ves dan po polju, pa vendar žrtvujemo mnogo večerov za sestanke in telovadbo. Saj nam pa tudi ljudje, celo naši nasprotniki, našo delavnost priznajo. Največ hvale in zaupanja smo dosegli pri ljudeh 19. marca t. l. pri krasno uspeli akademiji. Udeležili smo se letos mnogo taborov

in tudi sodelovali smo pri prostih vajah. Sedaj smo zaključili tabor in poprijeli smo se društvenega dela in telovadbe v telovadnici.

Delamo z veseljem in navdušenjem za blagor naše ožje domovine Slovenije in naše velike ter močne kraljevine Jugoslavije! — Bog živi!

G. K.

Slavnostno okrašen odesk za akademijo v Hočah.

NOVE KNJIGE

Fantje, opozarjamo na knjigo: Aheln, Komunistem, največje zlo sodanega časa. Izdala ZFO. Stane za odseke 6 din!

Fantje, kdo še nima koledarčka ZFO? Stane samo 6 din!

Fran Erjavce, O izobrazbi kmečke mladine. Ljubljana 1939. O slabih gmočnih razmerah med našim kmečkim ljudstvom ališimo mnogokaj, a vse premalo mislimo na to, kako bi kmetu pomagali, kako bi ga dvignili. Da se popravi to žalostno razmere, je predvsem treba dvigniti izobrazbo našega preprostega človeka zunaj na deželi, da bo najprej sam izkoristil vse, kar

mu narava nudi. Temu namenu je pisana in posvečena pričujoča knjiga Frana Erjavca. V nji govori predvsem o tem, kako izobraziti našega kmeta po zgledu drugih evropskih držav, odkoder nam pisatelj pokaže prav lepe sadove višje kmetijske izobrazbe. Knjiga se prav prijetno bere, zato jo priporočamo zlasti našim duhovnikom in učiteljem po deželi, da bodo vsaj ti stali kmetu z nasveti zmerom lahko pri roki.

Ethel Bojc, Naša narodna vzgoja in obramba. Ob 20-letnici življenja v narodni državi. Pričujoča brošurica je ponatis iz »Slovenskega učitelja«. V nji obravnava pisatelj naše narodno obrambno vprašanje, izhajajoč iz zahteve, da je v nas najprej treba vzbuditi narodno zavest, vzgojiti samega sebe, da bomo narodnostno doživljali in potem šele preide k obravnavanju narodno obrambnega dela samega. Podaja tudi načrt tega dela z željo, da se zlasti v teh težkih dneh vsi Slovenci zavemo, kaj je naša narodna dolžnost. Zato to knjižico tudi vsem našim fantom toplo priporočamo, saj smo prav to vprašanje nameravali obravnavati v fantovskih knjižicah, a se je za sedaj morala ta snov umakniti važnejši, namreč boju proti komunizmu.

Ljudski odesk št. 2. Druga številka letošnjega Ljudskega odra je posvečena adventnemu in božičnemu času ter prinaša igro za sv. Miklavža, igro Slepi jetnik mladosti, zborna deklamacija Izseljenci, nato pa številne potrebne opombe o naših domovih, odrin, igrah, lutkah in filmu. Priporočamo!

UREDNIKOVI POMENKI

B. R. na Jesenicah. — Prejel sem tvojih 18 pesmi in jih z užitkom tudi prebral. Žal, da mi prostor v »Kresu« ne dopušča, da bi jih mogel objaviti. Pa tudi če bi bil prostor, nima »Kres« toliko tega namena, da bi objavljal preveč pesmi, ker je pač v prvi vrsti list za organizacijo, načelnost in vzgojo. Zato ti svetujem, da pošlješ pesmi kam drugam, saj jih bodo gotovo morda v »Mladiki« zelo radi sprejeli, kajti pesmi so zrele, le vpliv slovenske moderne, zlasti pesnika Zupančiča bi jim marsikdo utegnil očitati. No, pa če se boš vadal in oglašal, se boš sčasoma že osamosvojil. Seveda bo treba še mnogo študija. Jezik in slog imaš pa že kar zrel in zadovoljiv. Torej — delaj!

—o—lč—L—: Tvoja pesem »Večer v jeseni« je prišla mnogo prepozno, ker že prvega oktobra dam v tisk novembrsko številko »Kresa«, kakor sem že zelo velikokrat

IVAN NOVAK

Novela iz spomladi pred majniško deklaracijo. — Spisal Ivan Čampa.

To novelo posvečam spominu vseh tistih neznanih junakov, ki so s svojimi skritimi, a neprecenljivimi žrtvami sopripravljali vélike dni osvobojenja in ustvaritev naše drage domovine Jugoslavije.

Pisatelj.

Na vzhodnem pobočju ljubljanskega Gradu stoji enonadstropna hiša, ki ji človek na prvi pogled morda ne bi prisodil, da je preživela stoletja in brez najmanjše pokvare pretrpela celo veliki potres leta 1895. Površnemu opazovalcu bi prejel, ko ne ušel iz pogleda tudi zanimivi grb, vzdignjen nad vrata glavnega vhoda. Pa nič čudnega, zakaj prejel, ko take malenkosti bi opazovalčovo pozornost pritegnilo nase čudovito okolje, ki je brez dvoma najpristrčnejši kotiček ljubljanskega mesta, tako rekoč droben kos planin, ki ga je izgubil Bog, ko je ob stvarjenju sveta šel z Dolenjskega na Gorenjsko.

Na strmem pobočju, ki v polinah pada proti hišam pod Gradom, zašeleste vsako pomlad breze in platane, ki vitke in košate hrepene v nebo, pod njimi pa cveto v mehki, z mahom prepreženi travi narcise; tako so goste, da se ti zdi, kakor bi sredi najbujnejše pomladi zagazil v novo zapadel sneg. Na prijetni ravnini, ki je umetno napravljena okrog hiše, pa so lepo obdelane gredice, obrobene z zimzelenim pušpanom. To so gosti grmi, ki so preživeli že bogve koliko zim. Po gredicah dehte drobne vijolice, žlahtne trobentice in drugo cvetje. Zadržana prijetni vonj teh rož privablja vsako pomlad cele roje čmrljev s travnika za hišo in čebel, ki so jih sladke vonjave premamile, da so priletele iz neslutnih daljav. Med gredicami je zasajeno v primernih razdaljah razno žlahtno drevje, kakor marelice, breskve in kutne; slednjo pomlad so temu skritemu, pristrčno urejenemu vrtnu v čudovit okras.

Hiši sami, ki je porasla od treh strani z različnimi vzpenjalkami, se pozna, da je bila vsaj na zunaj že ponovno predelana. Prvotno je imela v pritličju dva vhoda, a glavnega, ki je bil na vzhodni strani, so nekoč zazidali iz neznanega vzroka. Toda rezani kamen, ki je nekdanj krasil portal, so zaradi svojevrstnosti pustili v zidu še potem, ko so vzdigali tja veliko okno. Kljub temu pa, da so hoteli dati hiši sodobno zunanost, vendar niso mogli — ali morda niso hoteli — preprečiti, da bi poslopje ne dajalo nekakšnega vtiska častitljive starodavnosti, ki nikakor ni brez mika. Tudi na skrajnem robu umetno napravljene in visoke terase ponižno čepeča utica bi človeku, ki sede vanjo, vsak trenutek utegnila izvačiti občutek, da sedi v vrtu kakšnega starega dolenjskega gradu.

Lastnica te hiše je bila več ko pol stoletja priljudna, že močno posivela ženičica, ki je izhajala iz rodu plemenitih Mayerjev. To je bila stara, svoj čas v Ljubljani zelo ugledna rodbina. V mestu je imela prvotno več hiš, toda sčasoma je precej obubožala in je morala precej svojega premoženja prodati. Vendar je bilo od vsega posestva še vedno toliko, da sta drobna ženica in njena sedemnajstletna vnukinja lahko brez skrbi živeli.

Bilo je v zgodnji pomladi leta 1917. Že tri leta so prešla, odkar je izbruhnil veliki svetovni požar, ki je grozil, da bo s svojo krvavo morijo divjal v neskončnost in poglaval v smrt vesoljni svet. Na vseh koncih sveta so po bojiščih krvaveli očetje in sinovi, po zapuščenih domovih pa so od gladi in pomanjkanja umirali starčki, žene in otroci. Še huje kakor kmečke domove je tedaj zadelo pomanjkanje meščanske družine. Avstrija, ki je sprožila na jugu svojih meja prvi top proti junaškemu srbskemu narodu, o katerem je upala, da ga bo pokorila v nekaj tednih, se je temeljito uračunala in zdaj je bila izčrpana že do skrajnosti. Vsakdo je bil v dnu duše prepričan, da to ne bo moglo iti dolgo dalje, vendar je zaman vsakdo pričakoval sesula... Ponosno in samozavestno prerokovanje: »Avstria erit in orbe universa — Avstrija bo nekoč obsegala ves svet«, ki so ga izražali v začetnicah AEIOU in ki je bilo nekakšen simbol avstrijske moči, je vedno bolj grozilo, da se bo sprevrglo, da se bo sprevrglo v drugo prerokovanje, ki bo le za besedico drugačno, a se bo izpolnilo v najkrutejšo resničnost. In marsikdo je bil, ki je v svojem srcu že često potihem dejal: »Avstria erit in orbe ultima — Avstriji so ure že štete«, toda na glas si tega še ni upal izreči, če mu je bilo življenje drago.

(Dalje.)

pojasnil. Drugič glej, da se pravočasno oglasiš! Sicer je pa ta pesem tudi malo preveč sanjava in tudi nejasna. Krepkih in odločnih besed zahteva naš čas!

Š. S. v Mariboru. — Tvoj sestavek »Učenika bi radi« sem prejel in ga bom skrajšanega tudi objavil. Le še se oglasi, a glej, da boš napisal kratko, jasno in jedrnatost! Najrajši imam kratke stvari v obliki zgleda. Nič več rokopisa ne sme biti, kakor le ena stran, torej rajši več tako kratkih stvari, da bo list postal bolj živahen, kar je želja vseh naših naročnikov in prijateljev, posebno naše duhovščine. Prosim, delaj po tem nasvetu in se kmalu zopet kaj oglasi s kakim kratkim prispevkom!

J. M. na Rakovniku. — Tvoja »Božična povest« v obliki zborne deklamacije je, kot vidiš, morala zaradi pomanjkanja prostora to pot izostati. Jo bom prihranil in drugo leto objavil, če ti je prav, če pa jo zahtevaš nazaj, ti jo tudi lahko vrnem. Kar piši! Pošlji še kaj, a krajšega kot sicer. »Kres« moramo napraviti bolj pester, kar bomo dosegli le tako, če bodo v njem sestavki kar moč kratki, da jih bo čim več!

F. Z. v Novi Štiti. — Prejel sem tvoja dva sestavka. Članek »Fantov delokrog« bom že ob priliki objavil, seveda skrajšanega, a drugi sestavek »Zlato« se mi ne zdi primeren, ker obravnava na silno dolg in razvlečen način že tolikokrat obdelano snov. Pazi torej, da boš bolj živiren in da boš pisal bolj v kratkih besedah, na kar sem te že velikokrat opozoril. Še kaj pošlji!

F. J.

Izdaja Zveza fant. odsekov. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Tiska Misijska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)